

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debrecen, József királyi herceg-utca 1.
(Bika-hérbáz.) — Telefon: 113. szám.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
FÜGGETLEN KISGAZDA, FÖLDMUNKÁS ÉS POLGÁRI PÁRTI ÚJSÁG

Egyes szám ára: 4 oldalas 1 pengő
6 oldalas 1-50, 8 oldalas 2 pengő.

Közéleti munka

Demokratikus átalakulásunk közigazgatásunkat visszaállította régi, mondhatni sok évszázadon keresztül kipróbált helyzetébe. A múlt rabszolgarendszerű, a hatalmat teljesen a mindenkori kormány kezébe tartó uralom megszünt. Visszaállította a demokratikus kormány a városi tanács jogkörét, megszüntetve azt a lehetetlen állapotot, hogy a városi közigazgatás óriási jelentőséggel járó munkájáért a felelősséget egyedül a város polgármestere viselje. A jövőben ez a felelősség megoszlik. Minden, a város közigazgatásában, vagyoni kezelésében fontos ügyet a város tanácsa fogja lefolytatni, szavazattal eldönteni s az így hozott határozatok, illetve javaslatok kerülnek a különböző bizottságok, majd a közgyűlés és végül a közgyűlés elé. A városi tanácsot a jövőben a közgyűlés fogja választani, tehát megszűnik a diktatórikus izfó irányítási rendszer.

A jelenlegi törvényhatósági bizottsági közgyűlés összetételében minden párt ugyszólván egyenlő arányban van képviselve. Ez a képviselőlet tehát nem a régi rezsim egypártrendszerű felbontók társasága, hanem a demokratikus erők gerinces kiküldöttjei, akik közéleti tevékenységükben bátor szónoklói a nép igazságos ügyének.

Ennek a demokratikus rendszernek azonban van egy igen fontos momentumja. Ez pedig a felelősség kérdése. Demokratikus állami közéletünkben sokkal nagyobb felelősséget terhel a közélet munkájában résztvevőket, mint az egyeduralkodó rendszerben, ahol csak arra voltak a törvényhatósági bizottság tagjai, hogy a mindenkori kormány, vagy annak képviselője önját egyhangulag megszavazzák. A felelősség súlyos ödüme kötelez ma minden pártot arra, hogy a közélet munkáit olyan egyénekkel delegáljon, akik teljes odaadással és szakértelemmel tudják teljesíteni a rájuk rótt feladatokat.

Meg kell állapítanunk, hogy az eddigi törvényhatósági közgyűlés tagjai hivatásuk magaslattal állva megállják helyüket s az eléjük hozott ügyeket a legnagyobb lelkiismeretességgel tárgyalják le. A vita tárgyilagos és szakzerű. Van azonban egy igen nagy hiba. A vitaközösök és a reformok hosszúra nyújtott referendájának időrabló kérdése. Ezt feltétlenül ki kell úgy a bizottságoknál, mint a kis- és nagygyűléseknél küszöbölni. És ez könnyen meg is oldható kérdés. Minden a közgyűlés elé kerülő ügy előbb a különböző bizottságok előtt tárgyalatik le. A bizottságokban minden párt képviselve van. Ezeknek a bizottsági tagoknak módjuk van minden a közgyűlés elé kerülő ügyről tájékoztatni a pártokat. Ha minden párt a közgyűlés előtt, esetenként letárgyalja a gyűlés tárgysorozatát, ott ahol szükségesnek látja egy-egy szónokot megbíz a párt álláspontjának kifejtésével, ily módon el lehet érni azt, hogy a közgyűlés lefolytatása gördülékeny lesz. Egy-egy olyan kérdésnél, ahol szükséges, egy szónok kifejtje a párt álláspontját s így igen sok időt lehet megtakarítani s más-nem elfoglaltságokra fordítani. Gondoljuk meg, hogy mai leromlottságunkban nagyon sok a munka. Egy percet sem szabad

A kormány sürgősen rendezi a közalkalmazottak illetményeit

Tizenöt fizetési kategória lesz - A családi pótlék minden fizetési osztályban családtagonként háromszáz pengő, a tervezet szerint

Budapest, május 30. Kedd délután a kormány tagjai Miklós Béla miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsot tartottak. Vásáry István pénzügyminiszter előterjesztette a közalkalmazottak illetményeinek rendezéséről szóló rendelettervezetet. A minisztertanács úgy határozott, hogy azok a tárcák, amelyek észrevételeket tettek a rendelettervezet néhány részletével kapcsolatban, szerdán

reggel kilenc órakor a pénzügyminiszteriumban megbeszélést tartanak és megszüvegezik a végleges rendelettervezetet s az szerdán délután öt órakor a minisztertanács elé kerül. A kormány az a törekvése, hogy az tisztviselők minél hamarabb megkapják felemelt illetményeiket. A minisztertanács keddi ülésén részletes tervezetet terjesztettek elő, amelynek alapján a következő

fizetési kategóriákat állították fel:
I. fizetési osztály 6000 pengő, II. fiz. oszt. 5000 P, III. fiz. oszt. 4000 P, IV. fiz. oszt. 3000—2800 P, V. fiz. oszt. 2600—2500 P, VI. fiz. oszt. 2400—2000 P, VII. fiz. oszt. 2100—1900 P, VIII. fiz. oszt. 1800—1600 P, IX. fiz. oszt. 1500—1300 P, X. fiz. oszt. 1200—1100 P, XI. fiz. oszt. 1050—950 P, XII. fiz. oszt. 920—880 P, XIII. fiz. oszt. 860—820 P, XIV. fiz. oszt. 800—760 P.

XV. fiz. oszt. 740—700 P.
Tehát a legnagyobb fizetés 6000 pengő, a legkisebb 700 pengő.
A lakbérpótlék változatlan maradjon az új fizetések szerint is. A családi pótlékot a tervezet családtagonként 300 pengőben állapítja meg, mégpedig minden fizetési osztályra egyformán.

Szíriában komoly helyzet állott elő

A trieszti kérdéssel kapcsolatban Truman elnök fogadta a jugoszláv külügyminisztert

Párisi és londoni jelentések szerint a szíriai helyzet nem javult, sőt elmérsesedett. Aleppoban a benzüöltek és a francia csapatok között utcai harcok voltak. Más városokból is összefutások híre érkezik. A hadimunka a sivatagból a város felé zárkóznak fel.

Bideaux francia külügyminiszter tegnap jelentést tett a kabinetnek a levontai helyzettel kapcsolatban. Franciaország elismerte Szíria és Libanon teljes függetlenségét. Jog szerint a Népszövetség Franciaország mandátuma alá helyezte a két országot. Addig, amíg egy nemzetközi határozat fel nem függeszti Franciaország mandátumait, Franciaország megpróbálja elintézni azokat a fontos kérdéseket, amelyek gazdasági és kulturális érdekeit védik.

Szíria miniszterelnöke Damaszkuszban fogadta a brit és amerikai követeket. Az ország fővárosába érkezett Libanon miniszterelnöke is, hogy tárgyaljon Kairóban az arab érdekeket nem való közös politika felállításáról.

AZ ANGOL ALSÓHAZBAN
tegnap igen élénk jelenetek játszódtak le. A Ház ismét két pártúra oszlott: kormánypártúra és ellenzék. A pártvezéreket, Churchillt és Attleet hangos eljenzéssel fogadták, de amikor az interpellációk megkezdődtek, a miniszterelnök és eddigi kollégái közötti élénk szótárlásra került sor. Először Morisson volt külügyminiszter, azután B. wia volt munkaügyi miniszter a választások rendjével kapcsolatban, majd ismét Morisson a háborús bűnperek tárgyalásának kérdésével kapcsolatban beszéltek.
Morisson interpellációjában megkérdezte a miniszterelnököt, vajon job Göring tábornagyot elküldik-e

oda, ahová való. Churchill így válaszolt: Nem tudok többet, mint tegnapelőtt, amikor tudatlanságomat az interpelláló Morisson képviselő úrral osztottam meg.

A jóhangulat csakhamar elült, mikor Eden emelkedett szólásra, hogy a szíriai és libanoni kérdéssről nyilatkozzék. Szíriában komoly helyzet állott elő — mondotta. — A francia katonaság szaporulata igen kicsiny, mindössze 500 ember. A Anglia közölte a francia kormánnyal, hogy a csapatok odaérkezése sajnálatos ellenhatást váltott ki, London állandó érintkezésben van Párisal és Washingtonnal. A kérdés közvetlenül érinti Amerikát, mert a középkéleti helyzet minden bizonnyal károsan befolyásolhatja a Távol-Keletre vezető közlekedési vonalakat. A képviselők mikor további kijelentésekre próbálták bírni Edent, kifejezték: Nem szolgálna a megegyezést, amelyen Anglia minden erővel fáradozik, ha többet mondanék.

A TRIESZTI HELYZETTEL
kapcsolatban a legújabb hírek Washingtonból érkeznek, melyek szerint Truman elnök fogadta Subasits dr jugoszláv külügyminisztert. Az elnök és a külügyminiszter között hosszú és őszinte megbeszélések folytak. Magában Triesztben a helyzet továbbra is nyugodt és Milánóból további élelmiszerezállítványok érkeztek a városba.

LONDONBAN
tegnap kezdődött meg a háborús bűnözőket kivizsgáló bizottság ülése. Az előkészítő bizottság készíti el a bűnösök ellen a vádiratot és megteszi az előkészületeket a tárgyalásra. Az amerikai megbízott Jackson bíró lesz, a francia, szov-

jet és brit tagok neveit még nem hozták nyilvánosságra.

TRUMAN ELNÖK KÜLÖN KÖVETE,

Dawis Londonban további tárgyalásokat folytat Churchilllel és Edennel. Moszkvában Harry Hopkins az orosz fővárosba visszatért brit nagykövettel tárgyalt. A „Times” diplomáciai munkatársa kijelenti, hogy a három vezérférfi találkozására vonatkozó megbeszélések sikeresen haladnak előre. Amikor az egyes kérdések megvitatásáról lesz szó — írja a Times — kétségtelen, hogy a Lengyelországgal kapcsolatos problémák igen nagy szerepet fognak betölteni a tárgysorozatban és komoly kísérletek fognak történni, hogy a jelenleg holtpontonra jutott kérdés megoldását előmozdítsák.

A TOKIÓ ELLEN

végrehajtott két gyújtóbombátámadásról készített légi felvételek tanúsága szerint a japán főváros szíve teljesen elpusztult. De a pusztulás képét mutatja a város többi része is. A jokiói öböl, melyben a főváros legfontosabb üzemei

terülnek el, romhalmazban hevernek. Okinawában heves harcok folynak a japánok fő védelmi vonala mentén. Manilából felszállt szövetséges bombázók Formozán és az indokínai part mentén vasúti célpontokat támadtak.

AUSZTRIÁBAN

minden fennakadás nélkül folynak a szovjet-angolszász elrendeződési mozdulatok.

FLENSBURG KÖZELÉBEN

elfogták William Jüst, aki a német rádióban olvasott fel angolnyelvű híreket. Letartóztatása után megsérült egy brit golyótól, mert olyan mozdulatokat tett, mintha pisztolyt akart volna rántani. Newyorkban született, ir és német állampolgárnak vallotta magát, azonban angol állampolgárságának tekintik és így hazatérőként állítják bíróság elé.

Az angol, amerikai és szovjet „lenéző” küldöttség betelejezve a flensburgi Dönitz-kormány felszámolását, feloszlott. Csak néhány tagja maradt a városban, hogy tanulmányozzák a német vezérkar okmányait.

Moszkva a fasiszták aknamunkájáról

Moszkva, május 30. (MTI) A fasiszták meg akarják zavarni a háború utáni békés építési munkáját. A párisi rádió jelentése szerint hamis pénzegységet találtak a forgalomban. Egy helyen 200 millió

fontsterlिंगet nyomtak. A fasiszta cinkosok minden eszközzel megzavarják a boldog jövőndő felépítését. De a demokratikus országok fiai leszámolnak a sötétben bujkáló bandákkal.

Elfogták Hitler nővérét és titkárnőjét

London, május 30. Az itteni rádió jelenti, hogy a szövetségesek ismét több náci vezetőt vettek őrizetbe. Az őrizetbevették között van Hitler nővére és Himmler fi-

vére is.
Az amerikai 7. hadsereg elfogta Schroder Kristinát, Hitler titkárnőjét.

időnként elfecsérelnünk, ha mihamarabb ki akarunk lábalni a bajból. A közgyűléseken ott ül 60—80 olyan bizottsági tag, aki bizony igen nagy áldozatot hoz azzal, hogy ezt a közéleti munkát vállalja. Otthon műhelyében, vagy a gyárakban várja a sürgősen elvégzendő munka, s bi-

zony az oktalan idővesztegetés miatt még anyagi veszteség is éri.
De van még egy másik hátránya is a sok szónoklással elnyújtott tárgyalásnak. Ez pedig az, hogy a közgyűlés tagjai szellemileg kifáradnak. A gyűlés hosszúra nyulva ellaposodik, a bi-

zottsági tagok — dolguk lévén — ott hagyják a gyűlést s bizony így könnyen megeshetik, hogy igen fontos ügyek felett alig néhány bizottsági tag dönt. Ez pedig egy pártnak sem lehet érdeke.
Igyekezzünk tehát közéleti munkánkba is belevinni azt a

tudatot, hogy aki időt nyer, életet nyer. Ha vállaltuk a közéleti munkát, végezzük azt lehetőleg abban az időben el, amikor az nem bátraltatja azt a technikai munkát, amelynek elvégzése ma az országnak igen fontos érdeke.
DÓZSA GYÖRGY.

Nagy vita a Nemzeti Bizottságban Hajdú vármegye törvényhatóságának újjaalakítása körül

A debreceni Nemzeti Bizottság szerdán délelőtt Juhász Nagy Sándor elnöke alatt ülést tartott. Bejelentette, hogy a Kommunista Párt a Nemzeti Bizottságba Barcza Lajos helyére, aki elmondott, Balog Elemért küldte be. Közölte, hogy a Független Kisgazda Párt Debrecen város törvényhatóságába új tagnak dr. Rényi Andort és Magyar Kálmánt küldte be.

Az elnök közölte, hogy magánosoktól, más városokból is számos megkeresés érkezett és kéri a Nemzeti Bizottság igazolását, hogy politikai szempontból megbízhatók. Javaslatára háromtagú igazolóbizottságot küldenek ki, amely a Nemzeti Bizottság nevében megejtje a beérkezett kérelmek ügyében az igazolásokat. Az igazolóbizottság tagjai lettek: Molnár József elnök, tagok Dózsa György és Ménes Sándor.

Herpay Gábor, Hajdúvármegye alispánja ismertette ezután a kormányrendeletet a megyei törvényhatóság újjaalakításáról. Hajdúvármegyében már korábban megejtették a választásokat, 6 megyei bizottsági tagot választottak a nemzeti bizottságok és összesítő ily alakul a pártok létszáma: kommunista 17, független kisgazda 14, szociáldemokrata 13, nemzeti parasztpárti 10, Földműves, Földmunkás Szövetség 2, pártokivüli 3. Javasolja, hogy ezt a választást hagyja helyben a Nemzeti Bizottság és erősítse meg ezt a törvényhatóságot Hajdúvármegyében.

Dr. Erdős Imre nem fogadja el a javaslatot. Pártokivüliek ne lehessenek a törvényhatóság tagjai és kéri, kik a pártokivüliek.

Juhász Nagy Sándor elnök: A pártokivüli én vagyok, akik két helyen is megválasztottak, a harmadik dr. Malatinszky Zoltán.

Erdős Imre: Az elnök ur személyére vonatkozólag kifogást nem emelek. Javasolja, hogy a három nagy párt paritásos alapon ossza szét a tagsági helyeket a törvényhatóságban.

Tariska István dr. szerint Hajdúvármegye törvényhatóságánál nem lehet a paritásos elvet érvényesíteni.

Dr. Lévy Zoltán rámutatott arra, hogy az igazi erőviszonyt a választás igazságos választás mutatná meg. De ha ez nem lehetséges most, akkor a debreceni törvényhatósági választáshoz hasonlóan a becsületes pártközi megállapodást, koalíciót fartsunk be. Hajdúvármegyében a gazdatömeg a Független Kisgazda, Földműves és Polgári Párt mellett áll. Van olyan község Hajdúvármegyében, ahol 70 kommunistaival szemben 6500 kisgazda áll. Ne térjünk el a debreceni példától. A pártarányokat állapítsa meg a nemzeti parasztpárt és polgári demokratapárt 6-6 tagságot. A paktumot tartjuk be becsületesen. Hibáztatja, hogy a Polgári Demokratapártból senkit sem jelöltek.

Balog Elemér szerint a paritásos arányt nem lehet betartani, az eredeti választást hagyják meg.

Dr. Kondor Imre azt kifogásolja, hogy a javaslat alapján a Nemzeti Parasztpárt éppen anynyi mandátumot kap, mint a Polgári Demokratapárt.

Kovács József elfogadná az eredeti választást, ha a Nemzeti Bizottságok mindenütt teljesen szabályosan jártak volna el a választásnál. De voltak egyéni kilengések a Kommunista Párt részéről. Ha demokratikusan történt a választás, mint szocialista, tudomásul veszi, de ha nem, vétőt emel. Helyeselné a Nemzeti Bizottságok választásának és a törvényhatóságok megalakításának kivizsgálását.

Dr. Juhász Géza egyéni véleményét fejté ki, mivel a párt alispántól Lévy dr. már kifejtette. Kéri, hogy a falu és város

ellentétét ne mélyítsük ki. Indítványozza: az együttes béke érdekében fogadja el a Nemzeti Bizottság az eredeti választási eredményt.

Erdős Imre újabb felszólalásban kifejti, hogy Rákosi Mátás és Szakasits Árpád kifejtették már, hogy vidéken egyéni kiskirályok kilengenek és nem tartják be a központ utasításait. Így van ez Hajdúvármegyében is, ahol a kommunisták részéről túlkapások, kilengések voltak.

Tariska István: — Konkrétumokat kérek.

Erdős Imre: — Ilyenekkel is szolgálhatok, jegyzőkönyvek, panaszok vannak. Innen, Debrecenből kell rendet csinálni, meg kell vizsgálni, szabályosan történt-e a Nemzeti Bizottságok választása, milyen az összetétele. Javasolja, hogy rövidebb időre balassa el a Bizottság a döntést ebben a kérdésben, addig vizsgálják ki, történt-e visszasság, túlkapás a választásoknál és azután döntsének. Ez a vizsgálat nem zavará a pártközi békét sem.

Szabó Béla a Polgári Demokratapárt nevében konkrét sérelmeket sorol fel, hogy mellőzés érte a nemzeti bizottsági összetételnél és választásnál, így Hajdúvármegyében is. A választás igazolja majd, hogy a Polgári Demokratapártnak is van tömege a megyében.

Csász László szükségesnek

Intézkedések az iskolai fegyelem helyreállítására és az iskolai panaszok orvoslására

A Nemzeti Bizottság tegnapi ülésén az iskolai helyzetről is tárgyalt Juhász Géza tankönyvtől fő igazgató felkérésére.

Juhász Géza felolvasta a Munkás Gyermekbarát Egyesület hozzá intézett beadványát, amelyben megdöbbenéssel számoltak be a debreceni iskolákban urakodó állapotokról. A tanköteles gyermekek fele jár csak iskolába, a szüneteiket nem tartják be, önkényesen meghosszabbítják, mulasztanak, engedély nélkül távoznak el az iskolából, a feladatokat nem végzik el, az iskolában egereket cserebogarat eresztenek el, tanáraikkal, tanítóikkal szembeszólnak, feleselnek, a kijavított dolgozatot — ha hibát talál a tanító — kitépik a füzetből, a tanítókat megfélemlítik részben a szülők is internálással, igazolási eljárással, stb.

A panaszok, anomáliák, ha túlzottak is, fennállanak. Tény az, hogy egyik iskolában a szülők defektívvel jelentek meg a tanító ellen. Előjött a helyzet, javítani kell, 11.000 tanköteles közül csak 5000 jár iskolába, a többi az utcán csavargó. Javasolja a létszámbevitelt, továbbá a következőket:

Az összes iskolába járó tanulókat lássuk el igazolvánnyal, ezt az igazolványt a még be nem osztott tantervek segítségével kemény kartonlapra állítsák ki. Ezt minden tanuló legyen köteles állandóan magával hordani.

Minden szülő, aki idáig nem járatta iskolába gyermekét, haladéktalanul köteles a hozzá legközelebb eső iskolában jelentkezni, eddigi mulasztását igazolni s beiratni gyermekét a háromhónapos nyári tanfolyamra.

A tendórség járja szemmel a kóbor gyermekeket, igazoltassa őket s ha még nincs igazolványuk, vegye őrizetbe, míg szüleiértük nem mennek s a kötelességmulasztó szülők ellen indíton eljárás.

Javasolja, hogy az iskolai tanteremhiányon javítsanak és kéri, hogy a felfogott iskolák, elsősorban a Kollégium szabaddárterelét, ahol

tartja az ellenőrzést és vizsgálatot. A Nemzeti Bizottság nem ellenőrizte, hogy hogyan történt a Nemzeti Bizottságok összetétele, megválasztása Hajdúvármegye városában és községeiben és épen ezért van most szükség felülvizsgálatra és áttekintésre, nem-e érvényesült bárhol is terror vagy kilengés bármely oldalról. Kötelességünk, ha történtek hibák, anomáliák, javítani, rendet csinálni.

Herpay Gábor alispán újból megvilágítja a helyzetet szakszerűség szempontjából és ismerteti a törvényhatósági választás előmenyét. Szerinte a Nemzeti Bizottságnak nincs is joga felülvizsgálatra ebben az ügyben. Ha nem tud dönteni, terjessék fel az ügyet a miniszteriumhoz.

Juhász Nagy Sándor kéri, hogy hagyják meg a régi választást, ha volt is kilengés, atrocitás, szerinte nem a választásnál történt. Az arányszám megállapítása szerinte kivételment.

Ezután szavazásra teszi fel a kérdést. A Nemzeti Bizottság 12 szóval 10 ellenében elfogadja az alispán javaslatát és tudomásul veszi Hajdúvármegye törvényhatóság megalakulását, — amit a helyi bizottságok ejtettek meg — és elutasítja a módosító indítványokat.

Ezután Juhász Nagy Sándor javasolja, hogy Herpay Gábor, Hajdúvármegye alispánja ügyében a Nemzeti Bizottság olyan állásfoglalást tegyen, mint akit a Nemzeti Bizottság állított a megye élére. Molnár József, Tariska István, Erdős Imre felszólalása után ezt a bizottság elfogadta.

Juhász Géza indítványát, azonban a rendőrség igénybevételét a diákság megrendszabályozására nem kívánja igénybevenni, javaslatának ezt a részét vissza is vonta Juhász Géza.

Egy vers és egy gyászbeszéd körül

Dr. Lévy Zoltán szavátette Bajcsy-Zsilinszky Endre temetésével kapcsolatos és nemese emlékeit érintő jelentőségeket. Bántó jelentőség zavarta meg Bajcsy-Zsilinszky Endre emléket — mondotta. — Amikor mindenki lehajtott fővel adózik a nagy mártírnak, kormány, nemzetgyűlés, az összes pártok és Puskin orosz követ, ugyanakkor Debrecenben két helyi lapban egy-egy vers jelent meg, amelynek első sorában az áll: parasztpárti Bajcsy-Zsilinszky Endre. Juhász Géza írta ezt a verset és a Nemzeti Bizottság által kiküldött szónok beszédében is szerkesztetlen megállapításokat tett, amelyekkel elcsúszásnak tartok, de alkalmas arra, hogy Achim András halála kapcsán homályt árasztson a nemzet nagy halottja emlékére. Pedig bírói ítélet rehabilitálta Bajcsy-Zsilinszky Endrét, bírói ítélet zárta le ezt az ügyet. Izen szerkesztés ellen kiskülszám tartom ezt — folytatta dr. Lévy — és kötelességem volt ezt itt feltárni a Nemzeti Bizottság előtt, hogy az is állást foglalhasson és a félreértéseket tisztázzuk.

Juhász Nagy Sándor szerint az ügy most nincs tárgysorozatban, napirend előtt sem tették szóvá, de alkalmasat ad Juhász Gézának is a felszólalásra.

A Termelőbizottság rendelkezései

Felhívom mindazokat, akiknek ezidőszakra még rövid tenyészési ügylet, tengeri, továbbá köles, mubar, napraforgó, vagy egyéb alkalmas vetőmagkészletük van, azokat a megelőző ár megtérítése ellenében azonnal ajánlják fel a bizottság jegyzőjénél (városháza főemelet 6. sz. szoba).

Ugyanoda jelenendők be azonnal az útütereszek, hidak, melyek használhatatlan, vagy megrongált állapotban vannak, hogy azoknak helyrehozatala iránt az intézkedések idejében megehetők legyenek.

A fizetés a tengerivetést egy-szeri hízatás hártdíját holdanként a mindenkori I. osztályú férfi

szélességű, 100 méter szélességű, 60— pengőben — áll, pította meg.

Ajánlja a bizottság, hogy mind azok, akik bérszántást végeztek, de annak hártdíját nem tudták készpénzben megfizetni és adóskor maradtak, ezen munkáikat díjnak megtérítését az új termésből öhajtsák kigyelemlíteni, írásban állapodjanak meg a bérszántást végzővel arról, hogy mikor, milyen és mennyi terményt juttatnak természetben szolgáltatni, őszszangba hozva a készpénztartozást a jelenlegi terményárakhoz.

A Magyar Nemzeti Bank június 1-én kezdi meg 1945 május 15-i kelteljesű 500 pengős címletű bankjegyek kibocsátását.

Magánnyomozó

Gálocsy, Zoltán, 3. Rendőrségi és 20 éves magángyorkorlatával nyomoz, informál vagyoni, személyi, családi ügyekben. — Leír, másol Gálocsy Zoltán, Zoltán, 3.

Jól főző mindenest mag a s fizetéssel keres HEGEDÜS Arany János-utca 18.

KERÉKPÁR alkatrészeket műszaki cikkeket, golyóscsapágyakat elad és minden mennyiségben vesz Kalliozky Ernő, Ferenc József-ut 83. (Király-utca sarok).

Aranyért, ezüstért, briliánsért magas árat ér el STASSIK LAJOS ékszerésznél Piac-u. 56.

HAVANCSÁK tánciskolája Szociáldemokrata Párt székházában Bethlen-utca 5. szám. Tanfolyam kezdődnek, haladóknaak június 4-én. Össztanc minden szombat, vasárnap délután 4 órakor. Kirúno zene.

100 százalékkal emelték árait a budapesti lapok

Az általános lapelállítással kapcsolatos anyagdrágulás, valamint munkabérek és egyéb alkalmazotti fizetések emelkedése következtében a budapesti lapkiadó-vállalatok egyöntetűleg május 28-tól 100%-kal emelték az újságok példányonkénti árát.

Hogy történik a kereskedők és iparosok igazolása

A véleményező bizottság ülésén a kereskedők és iparosok igazolásával kapcsolatos tudnivalókat dr. Rádai László kamarai fogalmazó ismertette. Igazolási eljárás alá kell vonni az összes hatósági jogosítvánnyal rendelkező egyéneket. Az igazoló jelentést annál a hatóságnál kell beadni, mely a jogosítványt kiadta. A hatóság a rendőrség politikai osztályának, ipartestületnek, szakszervezetnek, kereskedői érdekszervezetnek együttes bevonásával állapítja meg, hogy kiknek az ügyét kell az igazoló bizottsághoz továbbítani. A jogosítvánnyal rendelkezők igazoló nyilatkozatukat a szakmájuk szerint illetékes ipartestületi szakosztálynál, szakszervezeteknél vagy kereskedői érdekszervezetnél is benyújthatják. Az igazoló bizottság az igazolással szemben határozhat úgy, hogy igazoltnak jelenti ki, megfedi, a jogosítvány gyakorlásától általában vagy a határozatban megjelölt helységeket meghatározott, de legfeljebb öt évig tartó időre tiltja, vagy a hatósági jogosítványtól megfosztja. Az igazolás a fent, feddés esetén felleb-

CENTRUM

Dr. Konczné Schaff Margit TÁNCINTÉZETÉBEN CSAPÓ-UTCA 19. Ma délután 1/2 6-tól ÖSSZTANC Holnap délután új TÁNCINTÉZETEK kezdődik

Művészi és igazolvány képek GISSER fotónál Piac-utca 43. Svetits épület Első udvar.

ÚJ TÁNCINTÉZETEK kezdődik június hó 4-én a RUCÁBAN Vigkedvű Mihály-utca 67. szám. Beiratkozás mindennap d. u. 5-től

A demokrácia nem jelenti a nemzeti érzés feladását

A Függetlenségi Front pártjainak nagygyűlése Berettyóújfaluban

Bihar vármegyének a Függetlenségi Frontba tömörült négy nagy pártja vasárnap Berettyóújfaluban nagyszabású nagygyűlést tartott.

A nagygyűlést Erdélyi Károly főispán nyitotta meg. A Független Kisgazda Párt nevében Bihar Nagy Lajos nemzetgyűlési képviselő, a Berettyóújfalui Nemzeti Bizottság elnöke mondott nagy tetszéssel fogadott beszédet. Részletesen szólott a demokrácia fogalmáról, majd ezeket mondotta:

— Az igazi demokrácia alapja a teljes felelősség és a szabad véleménynyilvánítás, ezek mellett a szilárd jogrend és jogbiztonság.

A továbbiakban hangzott, hogy a nemzet minden rétegét át kell juttatni az igazi demokratikus szellemhez. Hangoztatjuk állandóan a népakaratot. De nem lehet népakarat az, amely a törvényes rendelkezéseket figyelmebe se véve önkényesen jár el. Nem lehet népakaratnak nyilvánítani egy helyi emberesoportnak érdekein alapuló

követeléseit. Nem szabad elfeledkezni arról sem, hogy a demokrácia nem jelenti a nemzeti érzés feladását. Igaz, hogy a jó értelemben vett nemzetközi együttműködésre mindig szükség volt és lesz, azonban a nemzeti lét fennmaradásának egyik legfontosabb tényezője mindig a nemzeti érzés volt. A nemzeti érzés összesség a demokratikus érzéssel, mert ha igazi demokraták vagyunk, szeretettel karoljuk fel sajátos népi kultúránkat és hagyományainkat.

— A négy nagy párt, mely vállára vette az ország felépítésének óriási munkáját, a demokratikus Magyarország megteremtésének minden kérdésében szilárdan együtt akar dolgozni.

Bihari Nagy László beszédét nagy tetszással fogadta a nagygyűlés, melyen a Kommunista Párt nevében Szabó István kerületi párttitkár, a Szociáldemokrata Párt nevében Kovács János kerületi titkár, a Nemzeti Parasztpárt nevében pedig Kovács Gyula mondott beszédet.

Miért nem jár a villamos?

Látszólag a probléma egyszerű. Talán egyesek azt is mondják: a villamos luxus és napirendre térnek felette. Ha azonban egy kicsit a mélyére nézzük a kérdésnek, nem lehet elcsiklani mellette. A közvéleménynek és az arra illetékes fórumoknak is gondolkozni kell róla és intézkedni, de sürgősen!

Hát először is mintegy 300 szervezett szellemi és fizikai munkásnak ad kenyert a Debreceni Helyiutas, ha csak négy családtaggal szorozzuk is ezt a számot, közel 1200 ember kenyérért van szó. Ez van veszélyben, mert hiába ezzel a vállalattal kapcsolatban emlegették a külföldi tőke, ez ma nem érhető el. Ha villamos nem jár, bevétel nincs, a vállalat nem tud fizetni. Tudjuk jól, ma kölcsönt sem lehet kapni, amivel átmenetileg segíteni lehetne.

De aztán nézzük csak luxus-e a villamos? Hát nem! Ma, amikor minden perccel az ország újjáépítésére kell fordítani, nem közömbös az, hogy az a szellemi, vagy fizikai munkás mennyi időt tölt el addig, amíg munkahelyére érkezik. Ez az egyik szempont, a másik szempont: tudjuk jól, nagy drágaság van, egyes közszükségleti cikkek, mint pl. cipő, cipőtalp, ruhacím, még a drágább pénzért sem szereshetők be egyelőre. Nem luxus a villamos! A villamos a dolgozóknak nem a kényelmét szolgálja, hanem több időt ad a munka végzésére és spórolást jelent az említett fontos közszükségleti cikkek kímélésével.

Múlt héten az történt, a szén elfogyván, 70 lelkes Hévíz kalauz és 30 világi vállalkozó munkás vállalkozott, hogy egy szerelvényel elmegy és a szerelvénybe belépőtöl a szén, hiszen nemcsak a város dolgozóinak érdekeiről, de a saját és társai családjai kenyérének a biztosításáról is szó volt. Elmentek, 50 vagon szén belapátoltak, a szerelvény el-

indult Debrecen felé, 6 vagon híjjával, amit Füzésabonyban le kellett adni, 44 vagon szén beérkezett a Máv. fűtőházhoz. A fűtőház a szénét magának vevve, mert az ő címére jött (nem értjük, miért nem érkezett az a szén a Világítási Vállalat címére, mert nem gondoskodik arról a Világítási Vállalat, hogy az ő címére adassék fel?) és 14 vagon szénét hogy és mint, nem tudjuk, átadott a Világítási Vállalatnak.

Ez történt. A 14 vagon szén csak a legnagyobb spórolás mellett pár napra elegendő, nem adhatta meg a Világítási Vállalat a lehetőséget arra, hogy a villamosok ismét meginduljanak.

Valami nincs rendben, ezt tárgyalgasson meg kell állapítanunk, valami hiba van és ezt a hibát ki kell bogni. Nem lehet az, hogy kifejezetten a Világítási Vállalat működésének és vele kapcsolatban a Hévíz működésének érdekében hozott 50 vagon szénből végeredményben a Világítási Vállalathoz csak 14 vagon jusson el.

70 vagon a Világítási Vállalat heti szükséglete, ez a 70 vagon szén adja meg a lehetőséget arra, hogy a város háztartásai, kis- és nagyipari vállalatok, a kórházak, a klinikák, tehát az egész város egésze villannyal, vízzel, gázzal és villamosvassal el legyen látva. Mint halljuk, csupán Sajószentpéteren közel 3000 vagon szén van kitermelve. A Máv-nak meg kell találni a módot arra, hogy ebből a szénből a szükséges mennyiség ide juthasson s ez a több mint 100.000 lakosú város kis- és nagyiparával, intézményeivel, háztartásaival ne kerüljön zavarba.

A város és egyéb illetékes hatóságok tudomásunk szerint kézbévezték az ügyet, dr. Szabó László tb. városi tanácsnok, egy helyi vasúti és egy világi vállalkozó lettek delegálva a szénkérdés megoldásával kapcsolatos problémák intézésére. Hiszünk, ha a Máv, a kérdést a fontos szociális, közegészségügyi és egyéb közérdekek vonatkozású szempontok figyelembevételével lett bírálja el, tekintettel arra, hogy az orosz katonai parancsnokság is minden segítséget kérésre helyezett, a probléma a köz megelégedésére meg is fog és meg is kell, hogy oldódjék.

Vagyonmentő, Bádógos-u. 1.

Kiss Roland belügyi államtitkár

Budapest, máj. 30. A miniszterelnök a belügyminiszter előterjesztésére Kiss Roland nyug. főispán, kormánybiztos a belügyminisztériumhoz a III. fizetési osztályban, 1945. április 1. napjától kezdődőleg államtitkárrá kinevezte

Az Egyesült Államok politikai megbízottja a nemzetgyűlés elnökénél

Budapest, máj. 30. (MTI). Zsedényi Béla, a nemzetgyűlés elnöke kedden délelőtt bemutató látogatáson fogadta Schöfeld Arthur, az Egyesült Államok Magyarországra kiküldött politikai megbízottját és vele hosszas és szíves eszmecsere folytatótt.

A Terményhivatal megkezdte működését Debrecenben

A Közellátásügyi Miniszter rendeletével felállított Terményhivatal debreceni kirendeltsége megkezdte működését. Hatáskörébe tartozik a malmok és terménykereskedők működésének irányítása és ellenőrzése, valamint kenyérgabona- és őrleménykészletek nyívátartása.

Felhívjuk a vármegye területén működő gabona- és terménykereskedőket, valamint a malmokat, hogy a kirendeltséggel az érintkezést haladéktalanul vegyék fel és mind az évi forgalmukról, mind jelenlegi készlet ikről tegyenek jelentést. A Terményhivatal debreceni Kirendeltsége, Debrecen, Piac-u. 69. sz. l. e. Telefon: 286.

O. T. I. Rokkant (nyugbérés) járadékosok figyelmébe

Az O. T. I. debreceni kerületi pénztára felhívja mindazokat az intézeti tagokat, akik az intézei néveltség, rokkantsági, özvegyességi vagy árvasági járadékra (nyugbérés) igényt jelentettek be, de ezidig sem járadékot (nyugbért), sem az eszleges elutasításról határozatot még nem kaptak, a hivatalban (Kossuth u. 21. szám fcsz. 19. ajtó) feltétlenül jelen kezzenek. Jelentkezésük alkalmával a birtokukban levő személyi okmányaikat és munkakönyvüket hozzák magukkal.

Pályázati hirdmény megüresedett városi állásokra

Debrecen sz. kir. város törvényhatóságánál megüresedett

- egy, a VII. fiz. osztályba sorozott foggyőzői,
- ketto, a VII. fiz. osztályba sorozott tanácsnoki,
- egy, a VIII. fiz. osztályba sorozott tisztgyőzesi,
- egy, a X. fiz. osztályba sorozott I. osztályú közigazgatási fogalmazói,
- három, a XI. fiz. osztályba sorozott II. osztályú közigazgatási fogalmazói állásra.

Valamint a felsorolt állások betöltésével esetleg megüresedő egyéb fogalmazási szakkellé választás útján betöltendő állásokra, az 1930—1945. M. E. számú rendelet végrehajtása tárgyában hozott 49—1945. bkgy. sz. határozattal kapott felhatalmazás alapján, pályázatot hirdetek.

A felsorolt állásokkal járó illetményeket a mindenkor érvényes kormányrendeletek, illetve kormányhatósági jóváhagyást nyert törvényhatósági bizottsági közgyűlési határozatok szabályozzák.

A meghirdetett állások elnyeréséhez — az 1930. és az 1150—1945. M. E. számú rendeletek értelmében — az eddigi érvényes jogszabályokban előírt képesítési kellekek meglete és igazolása továbbra is szükséges.

A most meghirdetett állások a törvényhatósági bizottság a legközelebbi előreláthatólag 1. évi. június hó 27. napján Debrecenben tartandó rendes közgyűlésében választás útján fogja betölteni. A választás — az 1030—1945. M. E. számú rendelet 24. §-a értelmében — ideiglenes jellegű hatálya a közigazgatás végleges rendezéséről szóló törvényes jogszabály hatálya alá kerüléséig.

illetve szolgálatot tanúsító bizonyítvány; 7. közzolgálatban álló pályázóknál a lakhely szerint illetékes igazolási eljárás eredményét tartalmazó bizonyítvány, közzolgálatban nem álló pályázóknál pedig a legutolsó állandó lakhelyükön alakult Nemzeti Bizottságnak a politikai megbízhatóságukat igazoló nyilatkozata; 8. életirajzi adatok.

A pályázati kérelemhez a következő okmányok csatolandók: 1. születési anyakönyvi kivonat, nos pályázóknál házassági anyakönyvi kivonat; 2. magyar állampolgárságot igazoló bizonyítvány; 3. közzolgálatra alkalmazást igazoló utjelölti hatósági orvosi bizonyítvány; 4. feldhaterlen előéletet igazoló utjelölti hatósági orvosi bizonyítvány; 5. az előírt képesítést igazoló okmány; 6. az eddigi foglalkozás

— illetve szolgálatot tanúsító bizonyítvány; 7. közzolgálatban álló pályázóknál a lakhely szerint illetékes igazolási eljárás eredményét tartalmazó bizonyítvány, közzolgálatban nem álló pályázóknál pedig a legutolsó állandó lakhelyükön alakult Nemzeti Bizottságnak a politikai megbízhatóságukat igazoló nyilatkozata; 8. életirajzi adatok.

Azok a pályázók, akik Debrecen sz. kir. város törvényhatóságának szolgálatában állnak, a fenti 1—6. sorozam alatt felsorolt kellekeket a forszkőnyvi másolatokkal esatoltságával igazolják. Közzolgálatban álló tisztviselők pályázati kérelmére és ezek mellékletei az 1922. VI. tc. 10. § (10) bekezdés értelmében illetékmentesek.

Szabó Kalman s. k. polgármester.

Átadják a népiügyszéségnek Szabó Gyulát és Kertész Kálmánt

A debreceni rendőrség befejezte a vizsgálatot Szabó Gyula volt rendőrtanácsos, a debreceni gettó parancsnokának ügyében. Szabó ellen rendkívül súlyos vádak merültek fel a következőkben: A szociáldemokraták gyűlésein a munkásokat kivonk karddal kaszabolja és mikor Holló János párttitkár szót emelt és kijelentette, hogy ez a hőhőmunkát a debreceni munkásság nem érdemelte meg, ezért egyhónapi elzárásra ítélték, Váci József tanúkihallgatása során azt vallotta, hogy amíg három fiatal suhanc brutális támadásától megvédett egy idős zsidót, Szabó Gyula lecsukatta, összevetezte, majd a katonasággal behívatta. Többen vallották, hogy a gettóban levők meglátogatására, akik engedélyt kértek, azokat durván, minősíthetetlen szavakkal elutasította. A júniusi légi támadáskor életét vesztette egyik gettóban levő férfinak keresztény felesége és a férfit nem engedte ki a felesége temetésére. A tanu szerint emberellenül bánt a gettóba hurcoltakkal, állandóan kutyakorbács-

csal járt itt is, a téglagyárban is, egy 7 éves gyermekbe belerugott. Általában a gettó réme volt — vallották a tanu — személyesen résztvevő a motózásban, kivétel nélkül hozzátartozóinak aranyeműit és pénzét is elszedte. Szadista kegyetlenséggel üldözte a baloldali embereket, többször kardlapoztat a tüntető munkásságot és Holló párttitkárát a Gestapóval is üldöztette.

Ugyancsak ma adják át a népiügyszéségnek dr. Kertész Kálmánt, a Közzjóléti Szövetkezet igazgatóját, aki — a vád szerint — a szövetkezet számára előírt ténylegesen túlméren olyan magatartást tanúsított, mely számos egyén vagyoni romlását idézte elő, zsidó tulajdonosok jószágait, felszerelését tönkretette, a Sárga-tanyán meghűdött munkaszolgálatosokaj feljelentéseket üldözte s ezzel okozójává vált annak, hogy azok a tanyát elhagyó kénszerűlték s a városban rejtőztek el, ahol a németek elfogták őket és az apafai lövészárkban megölték.

20 egyént internált a debreceni rendőrség

A debreceni rendőrség politikai osztálya fasiszta és népellenes büneslekmények miatt újabb húsz egyént internálását rendelte el.

Internáltak többek között Schadek János mérnököt, aki 1942-ben szovjetellenséges előadást tartott Debrecenben. — Papp László banktisztviselő, aki a Megújulás Pártjának egyik tagja és szervezője volt. — dr. Mailáh László ügyvéd, akit azzal vádolt a rendőrség, hogy az Ügyvéd Kamarában sürgette a numerus nullus bevezetését még a miniszteri rendeletben előírt határidő előtt. — Boros-Tóth Tibor, aki egyik nyilaskeresztény rőpártot mint a nyilas párt városi képviselőjelöltje szerepelt. — Csordás György nagybányai lakost, aki az SS-be önként jelentkezett. — Temesváry Mihály MÁV szédítész, aki nyilas fegyveres szolgálatot teljesített. — Madai Gábor debreceni nyilas szervezőt. — I. Szabó Márton, a hajdúbozsórményi közbirtokosság legelőjárulatlának elnökét népellenes magatartásáért, mert a németekkel együttérve, a gazdák többszáz tehenét a repülőter mellett helyezte el és így oka volt annak, hogy légi jámadás alkalmával az állattalomány elpusztult. — Kiss Dező hajdúszoboszlói postamestert, mert durván bánt a postai alkalmazottakkal s a kézbesítőket saját háztartásában foglalkoztatta. — özv. Kánori Józsefné földesi lakost, mert eszandörbesugó volt és a zsidóhajtatókat fejjelentette. — Varga Péter nagyrábéi nyilas, Kövér Andor hajdúbozsórményi nyilas és németbarátot. Egri Imre püspök-ladányi lakost, mert a lakosság

sziradagját elvonja. — Konyári Antai hajdúbozsórményi MEP háznagyot, Uzonyi György képviselő bizalmasát fasiszta tevékenységért. — Leitner Pálip gazdálkodót, mert a tanyavilágban nyilas szervezést folytatott.

Internáltak a rendőrség Révész József hajdúdorogi vendéglőst, akinek kocsmája a német megszállók tanyája volt, állandóan ott dorbézoltak s a baloldali hazafiakat a Révész ingyen mulatságokon látja a germánokat vendégül. Mikor Révész emiatt letartóztatott, Feldmayer József és Sándor, Kovács Imre, Fodor Sándor, Tóth András és Répássy József dorogi lakosok, akik szintén hírből fasiszták, szövetkeztek Révész kiszabadítására. Mindnyájukat őrizetbe vették és a debreceni rendőrség politikai osztálya most Révészsel együtt internálta őket.

IROGEP
VÉTEL, ELADÁS, JAVÍTÁS
Molnár Sándor
írógépmszerész mester
PIAC-UTCA 58.

az ARANY BIKÁ
FEHÉR-SZALONJÁBAN
minden szombat, vasárnap és ünnepnapon d. u.
5 órai TEA-TÁNC

VÁRADÉGHÁZMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR R.T.
Értékesítési ügyfeleit, hogy pénztárárt a régi helyiségben (Berenc József-utca 43. Szeffe palota) megnyitotta és rendelkezésére áll. A változóban állt felken, hogy a lezáróban váltómelegszabóbbi legyet a lehetőleg hamar hozzák magukkal. Váradégházmegeyei Takarékpénztár. Részvenytársaság.

Férfi ruháért, méter áruért, rövid áruért
NAGY ÁRAT FIZET
ADÁM és VAS
Csapó-u. 30.

Mielőtt arany, ezüst, briliáns ékszerét eladja, mutassa meg Szelecsényinek
SAS-UTCA 2.

VÉTEL Szövetek, selymek, vásznak ELADÁS
PAPP Textil-Divatáru Dégenteld tér 4.
kereskedés

